

АКТУАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ У МІНЛИВИХ УМОВАХ СУЧАСНОСТІ

Юлія Головацька

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри теорії і практики перекладу

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка,

вул. Максима Кривоноса, 2, Тернопіль, Україна, 46000, yulyapashkovska@ukr.net

ORCID: 0000-0002-7740-9432

Актуальність проблеми дослідження зумовлена трансформаціями, які відбуваються в перекладацькій галузі, а отже, зумовлюють необхідність модернізації системи підготовки майбутніх перекладачів як відповідь на ці зміни. Основними трансформаціями в перекладацькій галузі є розробка більшої кількості програм для підтримки перекладу, поява віддаленого усного перекладу (синхронного та послідовного), зростання довіри до автоматизованого перекладу. Тому система підготовки майбутніх перекладачів повинна своєчасно реагувати на такий розвиток професії перекладача, яка набуває міждисциплінарного характеру, нового функціоналу, залишаючись сполучною ланкою у міжкультурній та міжгалузевій комунікації.

Метою роботи є розгляд актуальних тенденцій перекладацької діяльності та їхнього впливу на процес підготовки майбутніх перекладачів у мінливих умовах сучасності.

Методами дослідження було вибрано аналіз психолого-педагогічної літератури на тему дослідження; абстрагування, систематизація, порівняння та зіставлення, теоретичний аналіз та узагальнення даних науково-методичної літератури щодо вивчення наукового фонду.

Результати дослідження полягають у тому, що встановлено та проаналізовано актуальні тенденції перекладацької діяльності та підготовки майбутніх перекладачів у мінливих умовах сучасності. Такими тенденціями є необхідність відповідності підготовки майбутніх перекладачів цілям перекладацької галузі; урахування швидкого розвитку штучного інтелекту та поява нового функціоналу перекладача; цифровізація перекладацької діяльності та підготовки майбутніх перекладачів у мінливих умовах сучасності, трансформація суті професії та функцій перекладача, базових компетентностей та змісту професійної підготовки майбутніх перекладачів, зміна номенклатури популярних мов у перекладацькій діяльності.

Практична цінність полягає в тому, що здійснений аналіз актуальних тенденцій окреслює вектори осучаснення системи підготовки майбутніх перекладачів та може враховуватися під час розробки інноваційних програм підготовки майбутніх перекладацьких кадрів на рівні «Бакалавр» та «Магістр».

Висновки. Основними чинниками модифікації параметрів перекладацької діяльності в її вузькому та широкому розумінні є цифровізація перекладацької діяльності та процеси інтеграції в науці про переклад, освіті та професійній сфері. Водночас цифрові технології нині – це частина нової методики навчання перекладу та іноземної мови загалом, які можуть стати потужним освітнім ресурсом оптимізації процесу підготовки майбутніх перекладачів.

Ключові слова: тенденції, перекладацька галузь, автоматизований переклад, цифровізація, система професійної підготовки, майбутні перекладачі.

Актуальність роботи. У сучасних реаліях якісна освіта є потужним драйвером суспільного, наукового, культурного та технологічного зростання. Поступова трансформація традиційного суспільства в інформаційне, розвиток науки і техніки, процеси глобалізації висувають дедалі вищі вимоги до освіти загалом і у вищій школі зокрема. Перекладацька галузь як ніколи зазнає тиску таких змін: розширення міжнародних зв'язків, зростання обсягів перекладацького ринку спричиняють збільшення потреби у компетентних фахівцях та підвищення продуктивності їхньої діяльності. Не варто забувати і про зростання ролі інформаційно-комунікаційних технологій у перекладі.

Переклад як специфічний вид діяльності, що поєднує пізнавальну, виробничу та комунікативну галузі, нині зазнає серйозних змін. Під впливом різноманітних чинників, насамперед цифровізації сучасного суспільства, індустріалізації та централізації перекладацької галузі відбувається переосмислення змісту та структури перекладацької діяльності у всіх «сполучених» з перекладом сферах: у науці про переклад, у дидактиці перекладу, у професійній галузі та в процесі підготовки майбутніх перекладачів. Наслідком такого переосмислення є модифікація перекладацької діяльності як перехід від одного якісного стану до іншого [2]. У науці про переклад спостерігається тенденція до формування «нових,

інтеграційних наукових парадигм» [12, с. 96], та загалом з урахуванням різниці в інтерпретації міждисциплінарності до розвитку інтегративного перекладознавства. З огляду на перехід до «поточного виробництва» та активного впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у сфері перекладацьких послуг змінився формат вирішення виробничих завдань перекладу [6]. У дидактиці перекладу також акцентується необхідність модифікації підходу до професійної підготовки майбутніх перекладачів, що поєднує значні теоретичні та прикладні аспекти з метою формування та розвитку відповідних компетентностей, наприклад, щодо методичного забезпечення актуальних напрямів діяльності. У кожній із зазначених сфер – науковій, освітній та виробничій – якісні зміни розглядаються та оцінюються по-різному, з огляду на власні цілі та завдання.

У професійній сфері перекладачеві доводиться вирішувати питання щодо співвідношення «теоретичного» та «практичного», що передбачає певну гнучкість та розуміння особливостей комунікативної ситуації перекладу фахівцем-практиком [9, с. 107]. Тому важливим є виявлення та відстеження взаємозв'язку у змінах тенденцій перекладацької діяльності та професійній підготовці майбутніх перекладачів.

Метою статті є розгляд актуальних тенденцій перекладацької діяльності та їхнього впливу на процес підготовки майбутніх перекладачів у мінливих умовах сучасності.

Методи дослідження. Для досягнення мети застосовані наукові методи, які створюють методологічні засади вибраного дослідження, зокрема: аналіз психолого-педагогічної літератури на тему дослідження; абстрагування, систематизація, порівняння та зіставлення, теоретичний аналіз та узагальнення даних науково-методичної літератури щодо вивчення наукового фонду.

Матеріал і результати досліджень. Сучасні дослідження в галузі перекладу та підготовки майбутніх перекладачів відрізняються багатоплановістю та різноспрямованістю розробки теоретичних та прикладних аспектів. Чинники суспільного розвитку визначають дослідницький інтерес до того чи іншого аспекту перекладу як багатовимірного явища та підготовки майбутніх перекладачів як інтегрованого процесу. Водночас взаємозв'язок різних «площин вивчення» завжди був очевидним з позиції науки про переклад, оскільки вона зумовлена єдністю самого об'єкта – перекладу [7, с. 345]. З позиції перекладацької практики не всі теоретичні концепції вия-

вилися релевантними для вирішення професійних завдань, однак це не унеможлиблює, а швидше визначає необхідність подальшого вивчення інтегративної взаємодії перекладацької діяльності та підготовки майбутніх перекладачів. Однак варто зазначити закономірність і водночас певну парадоксальність ситуації. З одного боку, саме «сплеск інтересу» до складників перекладацької діяльності та інтегративності професійної підготовки майбутніх перекладачів дав змогу розширити спектр міждисциплінарних досліджень як з позицій перекладознавства та дидактики перекладу, так і з позиції представників професійної спільноти [3, с. 121]. З іншого боку, різноспрямований характер досліджень, що здійснюються у сфері науки, освіти та індустрії перекладу, не дає змогу сформулювати системне уявлення про ті чи інші аспекти і тенденції перекладацької діяльності та підготовки майбутніх перекладачів, а навпаки, складається враження мозаїчності, ізольованості одержаних результатів.

Узагальненою метою перекладацької діяльності є «виробництво мовних висловлювань за певним соціальним замовленням» [5, с. 307]. Погоджуючись з цією позицією, відзначимо, що переклад не здійснюється «сам собою», а будь-який окремо взятий переклад має чітко визначену мету. Залежно від місця, теми, мовної пари (вихідна мова та мова перекладу), цілі перекладу можуть бути виконані повністю, скорочено, реферативно, у вигляді переказу тощо. Перекладений текст містить не лише поверхневу інформацію, а й позатекстову (екстралінгвістичну), культурну, ідеологічну та художню інформацію. Саме тому майбутні перекладачі повинні бути підготовленими до діяльності у галузі міжмовної міжкультурної комунікації, іншомовного інформаційного забезпечення та інформаційно-комунікативного супроводу всіх напрямів та форм перекладацької діяльності [8, с. 135].

В умовах активного використання засобів автоматизації перекладу доцільно говорити про новий етап дидактики перекладу: у змісті та формах навчання перекладу враховуються нові вимоги перекладацької галузі та значна частка машинного перекладу, водночас актуальними залишаються всі види немашинного перекладу. Із залученням до програми підготовки майбутніх перекладачів засобів автоматизації перекладу постало питання, наскільки релевантним залишається навчання перекладацького аналізу тексту. Справді, перекладацький аналіз тексту у тому вигляді, в якому він викладався на перекладацьких

відділеннях в останні десятиліття, неповною мірою відповідає вимогам підготовки сучасного фахівця, здатного вбудовуватись у мінливе середовище ринку лінгвістичних послуг. Тому необхідним є відслідковування тенденцій на ринку перекладацьких послуг та швидке реагування у системі підготовки майбутніх перекладачів.

Однією з ключових тенденцій у підготовці майбутніх перекладачів є *врахування швидкого розвитку штучного інтелекту та поява нового функціоналу перекладача* [7, с. 350]. Упродовж багатьох століть перекладачі використовували у своїй діяльності як інструменти словники, довідники, різну документацію. Однак останні 20 років кардинально змінили процес перекладу, до якого увійшли комп'ютер, мережі, пам'ять перекладів та машинний переклад [14].

Найбільші постачальники перекладацьких послуг створюють платформи, що поєднують технології машинного перекладу з власними накопиченими корпусами, щоб надавати недорогі, високоякісні та швидкі перекладові послуги для ринку. Наприклад, генеральний директорат з перекладу Європейського Союзу, в основі якого лежить нейромережевий машинний переклад у поєднанні з власною пам'яттю перекладів Euramis та термінологічною базою даних TATE, створив платформу E-Translation 2017, яка дозволяє перекладати з 600 мов, зокрема й з 24 офіційних мов Європейського Союзу [10]. З появою нейронних систем спостерігається бурхливий розвиток спеціалізованих безкоштовних сервісів для перекладу (наприклад, додаток Google Translate, DeepL). Сьогодні основні нейронно-мережеві системи машинного перекладу (наприклад, Google, Baidu, IBM, WorldLingo тощо) надають відкриті API (Application programming interface) інструменти машинного перекладу, які можуть бути об'єднані із системами автоматизованого перекладу для полегшення прямого використання результатів машинного перекладу [13, с. 7]. Перекладацька практика перейшла від ізольованого машинного перекладу до поєднання автоматизованого перекладу + машинного перекладу + постредагування, водночас завдання професійних перекладачів насамперед полягає в оцінці та контролі якості машинного перекладу. Тобто тепер робоче місце перекладача є системою, що охоплює безліч інструментів і ресурсів, наприклад, термінологічні бази даних, пам'яті перекладів та нейромережні системи машинного перекладу на базі локальних або хмарних систем. Однак варто зазначити, що в майбутньому авто-

матизація процесу перекладу зростатиме, але коли йтиметься про спілкування, то перекладач-людина завжди буде затребувана.

Наступною тенденцією є *цифровізація перекладацької діяльності та підготовки майбутніх перекладачів у мінливих умовах сучасності*. З подальшим розвитком сучасних інформаційних технологій, зокрема із проривом у технології машинного перекладу з використанням штучного інтелекту, до перекладацької галузі прийшли форми самообслуговування. В основному така діяльність охоплює:

1) онлайн-переклад. Онлайн-нейромережевий машинний переклад на основі публічної хмари, наприклад Google і Baidu, може підтримувати переклад слів, пропозицій та коротких розділів між будь-якими двома мовами. Нині Google щодня надає послуги онлайн-перекладу більш ніж 200 мільйонам інтернет-користувачів по всьому світі, переводячи мільярд разів на день та обробляючи еквівалент 1 мільйона книг на день [11, с. 297].

2) веб-переклад. Надаючи клієнтам спеціальний браузерний веб-переклад та доступ до інтелектуальної системи онлайн-перекладу, система допомагає вибрати потрібну мову і таким чином подолати мовний бар'єр під час перегляду веб-сторінок. Окрім того, все більше платформ електронної комерції пропонують клієнтам на вибір кілька мовних версій, наприклад, міжнародний сайт Booking.com, який доступний 42 мовами;

3) портативні пристрої перекладу та мобільні програми. Мобільні програми, що базуються на технології розпізнавання голосу, оптичному розпізнаванні символів, інтелектуальному машинному перекладі (наприклад, Speak&Voice, iTranslate Voice, SayHiTranslate тощо) та невеликі перекладацькі пристрої (наприклад, портативні перекладацькі пристрої) можуть допомогти клієнтам здійснити миттєвий переклад та самообслуговування за допомогою голосу, перекладу зображень та інших дій, що може задовольнити попит на прості перекладацькі послуги для деяких сфер діяльності, таких як подорожі, офісна робота та міжнародна електронна комерція.

Слід визнати, що технології полегшують переклад. Платформи CAT та системи машинного перекладу дають змогу швидко перекладати великі обсяги документів, виявляти деякі помилки, а також спрямовувати кінцевий продукт замовнику. Проте нове технологічне середовище зумовлює нові проблеми та розкриває важливість цілісного погляду на особливості тексту, запропонованого для перекладу.

Отже, нові технології перекладу, пропонуючи нові інструменти, зумовлюють необхідність трансформації системи підготовки майбутніх перекладачів, яким потрібно в майбутньому швидко освоювати роботу на хмарних платформах (інтегруючи машинний переклад та фрагменти, витягнуті з колективної перекладацької пам'яті), розширювати репертуар робочих мов, адаптуватися до умов комп'ютерно-опосередкованої комунікації.

Тому основними мінітенденціями, пов'язаними з цифровізацією перекладацької діяльності та підготовки майбутніх перекладачів, є:

- активний розвиток цифрової лінгвістики в різних контекстах [1];
- подальше зростання збільшення запитів на постредагування, яке може здійснюватися і в режимі онлайн, з використанням голосового диктування та модулів, які підключаються [10]. Для постредагування, окрім певних технічних навичок, необхідним є формування у майбутніх перекладачів традиційних базових знань та вмінь професійного перекладача. Це сприятиме появі освітніх програм навчання нових видів перекладацької діяльності, а робота з машинним перекладом стане частиною базової освіти;
- підвищення контролю діяльності виконавців на основі технологій;
- розвиток штучного інтелекту як експерта у перевірці перекладу;
- використання нейромережі як верифікатора якості перекладу;
- можлива поява універсальної мета-мови як засобу спілкування «людей – людей», «людей – машин», «машин – машин» [4];
- розвиток контекстних пропозицій на переклад від нейросистеми;
- поява машинного усного та синхронного перекладу.

Тобто професія перекладача продовжить змінюватись у бік мультимодальності. З огляду на це наступною тенденцією є *трансформація суті професії та функцій перекладача, базових компетентностей та змісту професійної підготовки майбутніх перекладачів*. Ця тенденція передбачає:

- обов'язкове навчання майбутніх перекладачів основних (базових) традиційних *hard skills*;
- необхідність безперервної освіти майбутніх перекладачів, що дасть змогу швидко адаптуватися і виживати в мінливому світі перекладу;
- появу нових професійних синергій, тобто виникнення та формування нових закладів вищої освіти і практик, компаній, видів пере-

кладу (віддалений синхрон, усе більша цифрова доступність);

– виникнення нових освітніх треків людей та закладів вищої освіти (формування високоадаптивної системи освіти);

– перетворення перекладачів на цифрових лінгвістів як професіоналів, які розробляють лінгвістичні системи семантичного перекладу (перекладу з урахуванням контексту та змісту), системи обробки текстової інформації (зокрема, і семантичний пошук в Інтернеті) та нові інтерфейси спілкування між людиною та комп'ютером природними мовами [11, с. 295].

Варто констатувати, що процес автоматизації у галузі перекладів відбуватиметься ще інтенсивніше. Очікується стрімке впровадження автоматизації за допомогою машинного навчання як у сам процес перекладу (машинний переклад та «розумні» системи перекладу), так і у сферу управління перекладами (що охоплює, наприклад, управління проектами, контроль якості та організацію роботи постачальників).

Висновки. Якісні зміни, що відбулися у перекладацькій діяльності під впливом інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій, зумовлюють і необхідність переосмислення професійної підготовки майбутніх перекладачів з урахуванням сучасних умов реалізації перекладу. Основними чинниками модифікації параметрів перекладацької діяльності в її вузькому та широкому розумінні є цифровізація перекладацької діяльності та процеси інтеграції в науці про переклад, освіті та професійній сфері. Водночас постійний розвиток у галузі інтелектуального машинного перекладу не лише спричинив тенденцію автоматизації перекладацької практики, а й вплинув на екологію перекладу, насамперед на майбутніх перекладачів, цілі яких значною мірою збігаються з цілями перекладацької індустрії. З одного боку, тенденція до автоматизації перекладацької практики знижує навантаження на перекладачів-людей, звільняючи їх від повторюваних, нудних та низько-технологічних завдань та вивільняючи для складніших та творчих завдань, а з іншого боку, звужує територію професійних перекладачів на рівні перетворення мови, чинячи значний тиск на їхній простір виживання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Василюшина Н.М. Прогресивні методики викладання іноземної мови у закладах вищої освіти із застосуванням сучасних технологій. *Вісник КрНУ імені Михайла Остроградського*. 2019. Вип. 4 (129). С. 41–46.

2. Воловик А. Основи фахової підготовки майбутнього перекладача: автоматизований переклад. *Актуальні питання вивчення германських, романських і слов'янських мов і літератур та методики викладання іноземних мов*. 2021. Вип. 1. С. 14–17.
3. Онищук А.С. Наукові підходи до професійної підготовки майбутніх перекладачів. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2014. Вип. 4. С. 120–122.
4. Савицька В.В. Цифровізація освітнього процесу у закладах вищої освіти: ризики і перспективи в сучасних умовах. *Засоби навчальної та науково-дослідної роботи*. 2022. Вип. 59. С. 76–85.
5. Albir A.H. Researching Translation Competence by PACTE Group. Amsterdam; Philadelphia : John Benjamins Publishing Company, 2017. 500 p.
6. Chernovaty L., & Kovalchuk N. Teaching non-fiction translation: the system of exercises and tasks. *Advanced education*. 2019. Vol. 12. P. 5–11.
7. Gambier Y. Impact of Technology on Translation and Translation Studies. *Journal of Linguistics*. 2019. Vol. 23 (2). P. 344–361.
8. Jiménez-Crespo M.A. Translation and Web Localization. London : Routledge, 2020. 265 p.
9. Kelly D. A Handbook for Translator Trainers: A Guide to Reflective Practice. Manchester : St. Jerome, 2005. 300 p.
10. Massardo I., Van der Meer J. The Translation Industry in 2022. A report from the TAUS. Industry Summit Amsterdam, March 22–24, 2017. Amsterdam, 2017. 31 p.
11. Nitzke J., Tardel A., Hansen-Schirra S. Training the Modern Translator – The Acquisition of Digital Competencies through Blended Learning. *Interpreter and Translator Trainer*, 2019. Vol. 13 (3). P. 292–306.
12. Pym A., & Torres-Simón E. The pedagogical value of translation solution types. *Perspectives: Studies in Translation Theory and Practice*. 2015. Vol. 23 (1). P. 89–106.
13. Stein D. Machine Translation: Past, Present and Future. *Translation: Computation, Corpora, Cognition*. 2013. Vol 3 (1). P. 5–13.
14. Wuttke E., Seifried J., Niegemann H.M. Vocational Education and Training in the Age of Digitization: Challenges and Opportunities. Verlag Barbara Budrich, 2020. 280 p.

CURRENT TRENDS IN TRANSLATION ACTIVITY AND TRAINING OF FUTURE TRANSLATORS IN THE CHANGING CONDITIONS OF TODAY

Yuliia Holovatska

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Theory and Practice of Translation
Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University
2 Maksyma Kryvonosa St., Ternopil, Ukraine 46000, yulyapashkovska@ukr.net
ORCID: 0000-0002-7740-9432

The urgency of the research problem is determined by the transformations that are taking place in the translation industry, and therefore, they require the modernization of the system of training future translators as a response to these changes. The main transformations in the translation industry are the development of a greater number of programs to support translation, the emergence of remote interpretation (simultaneous and consecutive), and the growth of trust in automated translation. Therefore, the system of training future translators must respond in a timely manner to such development of the translation profession, which acquires an interdisciplinary character, a new functionality, remaining a connecting link in intercultural and interdisciplinary communication.

The purpose of the work is to consider current trends in translation activity and their impact on the process of training future translators in the changing conditions.

The analysis of psychological and pedagogical literature on the research topic was chosen as the research method; abstraction, systematization, comparison and juxtaposition, theoretical analysis and generalization of data from scientific and methodological literature regarding the study of the scientific fund.

The results of the research are that the current trends in translation activity and training of future translators in the changing conditions of modern times have been established and analyzed. Such trends are the need to match the training of future translators with the goals of the translation industry; taking into account the rapid development of artificial intelligence and the emergence of new functionality of the translator; digitization of translation activity and training of future translators in the changing conditions, transformation of the essence of the profession and functions of a translator, basic competencies and content of professional training of future translators, change of the nomenclature of popular languages in translation activity.

The practical value lies in the fact that the analysis of current trends outlines the vectors of modernization of the system of training future translators and can be taken into account during the development of innovative training programs for future translators at the Bachelor's and Master's levels.

Conclusions. The main factors for modifying the parameters of translation activity in its narrow and broad sense are the digitization of translation activity and the processes of integration in the science of translation, education and the professional sphere. At the same time, digital technologies today are part of a new method of teaching translation and foreign languages in general, which can become a powerful educational resource for optimizing the process of training future translators.

Key words: trends, translation industry, automated translation, digitalization, professional training system, future translators.

REFERENCES

1. Vasylyshyna, N.M. (2019). Prohresyvnii metodyky vykladannia inozemnoi movy u zakladakh vyshchoi osvity iz zastosuvanniam suchasnykh tekhnolohii [Progressive methods of teaching a foreign language in institutions of higher education with the use of modern technologies]. *Bulletin of Mykhailo Ostrogradsky KrNU*, 4 (129), 41–46 [in Ukrainian].
2. Volovyk, A. (2021). Osnovy fakhovoi pidhotovky maibutnoho perekladacha: avtomatyzovanyi pereklad [Basics of professional training of a future translator: automated translation]. *Current issues of studying Germanic, Romance and Slavic languages and literatures and methods of teaching foreign languages*, 1, 14–17 [in Ukrainian].
3. Onyshchuk, A.S. (2014). Naukovi pidkhody do profesiinoi pidhotovky maibutnikh perekladachiv [Scientific approaches to the professional training of future translators]. *Scientific Bulletin of the Uzhhorod National University*, 4, 120–122 [in Ukrainian].
4. Savitska, V.V. (2022). Tsyfrovizatsiia osvitnoho protsesu u zakladakh vyshchoi osvity: ryzyky i perspektyvy v suchasnykh umovakh [Digitization of the educational process in institutions of higher education: risks and prospects in modern conditions]. *Means of educational and research work*, 59, 76–85 [in Ukrainian].
5. Albir, A.H. (2017). *Researching Translation Competence by PACTE Group*. Amsterdam; Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 500 [in English].
6. Chernovaty, L., & Kovalchuk, N. (2019). Teaching non-fiction translation: the system of exercises and tasks. *Advanced education*, 12, 5–11 [in English].
7. Gambier, Y. (2019). Impact of Technology on Translation and Translation Studies. *Journal of Linguistics*, 23 (2), 344–361 [in English].
8. Jiménez-Crespo, M.A. (2020). *Translation and Web Localization*. London: Routledge, 265 [in English].
9. Kelly, D. (2005). *A Handbook for Translator Trainers: A Guide to Reflective Practice*. Manchester: St. Jerome, 300 [in English].
10. Massardo, I., & Van der Meer, J. (2017). *The Translation Industry in 2022. A report from the TAUS. Industry Summit Amsterdam*, March 22–24, 2017. Amsterdam, 31 [in English].
11. Nitzke, J., Tardel, A., & Hansen-Schirra, S. (2019). Training the Modern Translator – The Acquisition of Digital Competencies through Blended Learning. *Interpreter and Translator Trainer*, 13 (3), 292–306 [in English].
12. Pym, A., & Torres-Simón, E. (2015). The pedagogical value of translation solution types. *Perspectives: Studies in Translation Theory and Practice*. 23 (1), 89–106 [in English].
13. Stein, D. (2013). Machine Translation: Past, Present and Future. *Translation: Computation, Corpora, Cognition*, 3 (1), 5–13 [in English].
14. Wuttke, E., Seifried, J., & Niegemann, H.M. (2020). *Vocational Education and Training in the Age of Digitization: Challenges and Opportunities*. Verlag Barbara Budrich, 280 [in English].

Стаття надійшла 18.02.2023